

mestna knjižnica ljubljana

februar
2023

Letno poročilo MKL 2022

Delovanje kompetenčnih centrov

Učni center MKL in Pionirska - CMKK

1 Kompetenčna centra Mestne knjižnice Ljubljana

Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je MKL podelila javno formalno priznani status za izvajanje nalog dveh nacionalnih kompetenčnih centrov:

- Učni center Mestne knjižnice Ljubljana je pridobil naziv kompetenčni center za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
- Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo kot kompetenčni center skrbi za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.

Podrobno poročilo Učnega centra in Pionirske kot nacionalnih kompetenčnih centrov za leto 2022 je priloga tega vsebinskega poročila in njegov sestavni del.

1.1 Kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti

Izvajalec	Učni center Mestne knjižnice Ljubljana
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Učnemu centru MKL podelila status kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
Partnerji	<ul style="list-style-type: none"> - Andragoški center Slovenije - Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana - Institut informacijskih znanosti - Narodna in univerzitetna knjižnica, Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje (IRIS) - Slovenske knjižnice (OOK, splošne knjižnice, drugi tipi knjižnic) - Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo - Združenje splošnih knjižnic - Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Namen kompetenčnega centra	<p>Namen kompetenčnega centra je uveljavitev Učnega centra MKL kot centra za potrebe izobraževanja slovenskih splošnih knjižničarjev. Pridobivanje novih in posodobitev obstoječih znanj izboljšuje kompetence vsakega posameznega knjižničarja in celotne knjižnice in s tem omogoča poglobljeno strokovno in učinkovito delovanje ter razvoj splošnih knjižnic, da bodo lahko služile svoji lokalni skupnosti in odgovarjale na vse vrste izzivov.</p> <p>Učni center MKL je v prvi vrsti namenjen izobraževanju in usposabljanju za delo v splošnih knjižnicah in s svojim delovanjem dopolnjuje izobraževalne programe NUK-a, IZUM-a in ZBDS.</p> <p>Na nove izzive pri delovanju in razvoju lahko knjižnice odgovorijo samo z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi, ki se dodatno izobražujejo in nenazadnje z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi so knjižnice korak bliže modelu, ki omogoča rast tako na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih.</p> <p>Delovanje knjižnic v spremenjenih razmerah zahteva strateško upravljanje in zagotavljanje storitev, ki ju prek ustreznih programov strokovnega izobraževanja, izmenjave inovativnih praks in strokovnih srečanj izvaja usposobljeno knjižničarsko osebje.</p> <p>Učni center MKL kot kompetenčni center podpira vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic, Učni center bo prioritarno pripravljala programe za zaposlene v OOK ter jih usklajeval in načrtoval z njimi.</p>

	<p>Učni center MKL, ustanovljen leta 2014, se je že v preteklosti s svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni uveljavil kot center za izobraževanje slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Pripravljamo izobraževanja z različnih strokovnih področij, pomembnih za učinkovito in kakovostno delo v knjižnici, ter spremljamo in usklajujemo potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju prek redne evalvacije izobraževanj.</p>
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov	<p>Učni center MKL izvaja programe strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja za slovenske knjižničarje, študente bibliotekarstva in drugih študijskih smeri ter širšo strokovno javnost.</p>
Pričakovani splošni cilji	<p>Učni center MKL v vlogi kompetenčnega centra za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti predstavlja pomemben element njihovega kariernega razvoja.</p> <p>Deluje kot središče znanja in oblikovanja razvojnih smernic na svojem specializiranem strokovnem področju. Za učinkovito usposabljanje in izobraževanje knjižničarskega osebja je smiselna povezava vseh izvajalcev strokovnih izpopolnjevanj na področju knjižničarstva, ki bo na nacionalnem nivoju spremljala in usklajevala potrebe po izobraževanjih.</p>
Doseženi izvedbeni cilji v letu 2022	<ul style="list-style-type: none"> – Razvijanje Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti. – Razvoj učnih vsebin za različne skupine zaposlenih v splošnih knjižnicah. – Oblikovanje zaključenih tematskih izobraževalnih paketov (Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit, Finančno opismenjevanje, Prireditvena dejavnost v splošni knjižnici, Organizacija in vodenje bralnih skupin, Organizacija velikega dogodka v knjižnici) za knjižničarje iz splošnih knjižnic in priprava letnega kataloga izobraževanj. – Usposabljanje za znanja na področju IKT v e-učilnici MKL in permanentno posodabljanje in nadgrajevanje vsebin v e-učilnici. – Aktivno sodelovanje na posvetih, objave v strokovnem tisku in članstvo v strokovnih telesih. – Prijava, oblikovanje in izvajanje programov mobilnosti za zaposlene v MKL, slovenske in tuje študente ter knjižničarje. – Organizacija strokovnega dogodka April v MKL. – Ciljno usposabljanje vsebinsko ožje specializiranih informatorjev. – Opolnomočenje knjižničarjev za članstvo v mednarodnih strokovnih telesih in druge oblike udejstvovanja v tujini. – Dvig samopodobe o sposobnostih knjižničarjev s pomočjo stalnega strokovnega usposabljanja.
Izvedene aktivnosti v letu 2022	<p>Koordinatorjem iz slovenskih območnih knjižnic smo ponudili izobraževalne vsebine, ki jim bodo v podporo pri uspešnejšem izvajanju posebnih nalog območnosti. Nadaljevali smo tudi izobraževanja za knjižničarje regije za nove naloge v knjižnicah.</p> <p>1. Izvedba novih izobraževanj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Animacija in interaktivne vsebine za otroke, - Bonton pri dogodkih v virtualnem okolju, - Delovne skupine, delo v timu in sodelovanje – poti do uspešne knjižnice, - Izkušnja promocije zdravja na delovnem mestu, - Izkušnja vodenja knjižnice, - Literarni sprehod po Ljubljani, - Organizacija in vodenje bralnih skupin, - Organizacija velikega dogodka v knjižnici, - Osebne izkušnje gluhih in naglušnih z izobraževanjem, - Prireditvena dejavnost v splošni knjižnici,

	<ul style="list-style-type: none"> - Zelene knjižnice in Cilji trajnostnega razvoja. <p>2. Nadaljevanje delavnic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (ne)formalna biblioterapija, - 3D-tiskanje, - COBISS3 – Orodje za izvoz podatkov, - delo z mladostniki, - Excel 2019, - Google Maps, - grafično oblikovanje s spletnim orodjem Canva, - izobraževanje mentorjev za bibliotekarski izpit, - kakovostna ilustracija in oblikovanje knjig za otroke, - knjigoveštvo za hitro in enostavno popravilo knjig v knjižnici, - napredovanja v bibliotekarstvu, - obdelava fotografij, - predstavitev založniških programov, - pridobivanje sponzorjev in donatorjev, - risanje figur s 3D-pisalom, - strategije iskanja knjižnega gradiva, - strategije iskanja neknjižnega gradiva, - uporaba e-učilnice, - uporaba programov za videokonference, - vnos vsebin na portal Kamra, - Windows 10, - zdravje na delovnem mestu. <p>Pripravili smo mednarodno strokovno konferenco Zmoremo – videti naprej, ki je obravnavala področje slepih in slabovidnih. Organizirali smo peti strokovni dogodek April v MKL: Mestna knjižnica Ljubljana inovativno za vas 2022 in drugo srečanje Slovanski fokus, ki je obravnavalo literaturo južnoslovanskih dežel. V okviru promocije družinskega branja Ciciuhec smo organizirali strokovna predavanja za mentorje družinskega branja/vzgojitelje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, mladinske knjižničarje v splošnih knjižnicah in starše predšolskih otrok (Predstavitev knjižnih novosti za otroke, Oblike motiviranja za branje v vrtcih in v družinah, Delavnica družinskega branja).</p>
Doseženi rezultati rednega dela kompetenčnega centra	<ul style="list-style-type: none"> - Celovita in sistematična ponudba izobraževalnih vsebin, relevantnih za delo v knjižnicah. - Celostni strokovni razvoj zaposlenih v knjižnicah. - Bolj kakovostno delo slovenskih knjižničarjev. - Primerljiv obseg strokovnega znanja v splošnih knjižnicah. - Izboljšanje ravni pismenosti med knjižničarji in posledično med uporabniki. - Priprava in izvedba skupnih projektov. - Uveljavitev Učnega centra MKL kot ponudnika izobraževanj za delo v splošnih knjižnicah na nacionalni in mednarodni ravni. - Vzpostavljanje izobraževanja kot motivacijskega orodja za delo zaposlenih. - Nove oblike sodelovanja in partnerstev z drugimi organizacijami in posamezniki.
Način izvedbe	V sodelovanju z zunanjimi izvajalci smo v okviru Učnega centra MKL pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Del izobraževanj, pri katerih sta vsebina in način dela to dopuščala, smo organizirali v hibridni ali virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki.
Nadzor nad kakovostjo izvedbe	Kakovost izvedenih izobraževanj redno spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci.
Pričakovani pozitivni učinki na razvoj knjižnične dejavnosti	Pridobivanje novih in posodobitev obstoječih znanj izboljšuje kompetence vsakega posameznega knjižničarja in celotne knjižnice in s tem omogoča poglobljeno strokovno in učinkovito

	<p>delovanje ter razvoj splošnih knjižnic, da bodo lahko služile svoji lokalni skupnosti in odgovarjale na vse vrste izzivov.</p> <p>Učni center MKL je v prvi vrsti namenjen izobraževanju in usposabljanju za delo v splošnih knjižnicah in s svojim delovanjem dopolnjuje izobraževalne programe NUK-a, IZUM-a in ZBDS.</p> <p>Knjižnice bodo odgovorile na nove izzive pri delovanju in razvoju z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi, ki se dodatno izobražujejo in z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi se bodo knjižnice razvijale na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih.</p> <p>Učni center MKL kot kompetenčni center podpira vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic, Učni center pa poseben poudarek namenja pripravi programov za zaposlene v OOK za nova znanja in kompetence, ter jih usklajuje in načrtuje z njimi.</p> <p>S svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni podpira izobraževanje in posledično učinkovito in kakovostno delo slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju spremljamo in usklajujemo prek redne evalvacije izobraževanj.</p>
Dostopnost rezultatov	<p>Učni center ima javno objavljene smernice za svoje delovanje (https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Model_stalnega_strokovnega_izpopolnjevanja_zaposlenih_v_MKL.pdf).</p> <p>Posnetki izobraževanj in strokovnih dogodkov so objavljeni na YouTube profilu MKL (https://www.youtube.com/user/MestnaKnjiznicaLJ).</p>
Oblike predstavitve rezultatov	<p>Diseminacijo rezultatov učnega centra MKL izvajamo na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, tako za strokovno javnost na področju bibliotekarstva kot tudi izobraževanja odraslih ter tudi za splošno zainteresirano javnost.</p> <p><u>Regionalna raven</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavitve na delovnih srečanjih splošnih knjižnic Osrednjeslovenske regije v okviru izvajanja posebnih nalog OOK, pisno obveščanje o aktivnostih Učnega centra MKL. - Neposredni pogovori in sodelovanja z zunanjimi sodelavci, s katerimi sodelujemo pri različnih projektih s področja izobraževanja (CDI Univerzum, Center za izobraževanje Ljubljana – Cene Štupar, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo, Javna agencija za knjigo, različna društva ipd.). <p><u>Nacionalna raven</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisni prispevki v obliki člankov, poročil, predstavitev, vabil ipd. v naslednjih medijih: <ul style="list-style-type: none"> o revija Knjižnica, o Knjižničarske novice, o spletna stran slovenskih splošnih knjižnic, http://www.knjiznice.si, o spletna stran MKL, http://www.mklj.si, o družbena omrežja MKL (Facebook, Twitter, Pinterest). - Katalog izobraževanj Učnega centra MKL – objava na spletni strani, pošiljanje po mailu direktorjem slovenskih splošnih knjižnic, objava na družbenih omrežjih. - Objava posnetkov izobraževanj in strokovnih dogodkov na YouTube profilu MKL. - Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v Sloveniji. - Posredovanje rezultatov kulturnim in izobraževalnim organizacijam in preko članstva v različnih strokovnih telesih in združenjih vpliv na politike izobraževanja.

	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavitve študentom bibliotekarstva in andragogike na študijski praksi. <p><u>Mednarodna raven</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizacija mednarodne strokovne konference Zmoremo – videti naprej. - Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v tujini. - Prispevki na spletni strani NAPLE Sister Libraries, https://www.naplesisterlibraries.org/. - Predstavitve partnerjem, s katerimi sodelujemo v mednarodnih projektih. <p>Predstavitve v okviru mednarodnih študijskih obiskov in mobilnosti zaposlenih.</p>
--	--

Poudarki dela Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra v letu 2022

Na podlagi analize potreb slovenskih splošnih knjižnic smo v letu 2022 organizirali kompleksnejša izobraževanja z naslednjih področij: Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit, Finančno opismenjevanje, Prireditvena dejavnost v splošni knjižnici, Organizacija in vodenje bralnih skupin ter Organizacija velikega dogodka v knjižnici. Pri tem so sodelovali uveljavljeni izvajalci iz različnih institucij, predvsem strokovnjaki iz slovenskih splošnih knjižnic in drugih kulturnih ustanov.

Pripravili smo mednarodno strokovno konferenco Zmoremo – videti naprej, ki je obravnavala področje slepih in slabovidnih. Organizirali smo peti strokovni dogodek April v MKL: Mestna knjižnica Ljubljana inovativno za vas 2022 in drugo srečanje Slovanski fokus, ki je obravnavalo literaturo južnoslovanskih dežel.

Mednarodno sodelovanje spodbujamo s pomočjo mobilnosti zaposlenih. V letu 2022 smo začeli z aktivnostmi v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Na razpisu leta 2021 smo pridobili Erasmus akreditacijo, ki potrjuje, da je organizacija pripravila načrt za izvedbo visokokakovostnih aktivnosti mobilnosti v okviru širših prizadevanj za razvoj svoje organizacije. Mobilnosti so namenjene strokovnemu razvoju zaposlenih, zaposleni bodo obiskali partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja.

Mednarodno sodelovanje smo še širili in poglobljali kot partner v projektu TECH.LIBRARY – Enhance public library services for visually impaired users through ICT tools and training v programu Erasmus+, KA2: strateška partnerstva v izobraževanju odraslih. Projekt je bil namenjen izboljšanju storitev splošnih knjižnic za slepe in slabovidne uporabnike. Rezultate projekta smo predstavili na mednarodni strokovni konferenci Zmoremo – videti naprej in na naši spletni strani, kjer so na voljo vsem splošnim knjižnicam in drugim organizacijam, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu s slepimi in slabovidnimi.

1.2 Kompetenčni center za področje mladinskega knjižničarstva

Izvajalec	Pionirska – Kompetenčni center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (v nadaljevanju Pionirska)
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Pionirski podelila status kompetenčni center za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.
Partnerji	<p>Pri svojem delu, zlasti pa v zvezi s Priročnikom za branje kakovostnih mladinskih knjig, Pionirska sodeluje in se povezuje z različnimi partnerskimi ustanovami, pa tudi posamezniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vključevanje zunanjih sodelavcev, prepoznavnih strokovnjakov s področja mladinske književnosti, knjižničarstva in promocije branja, v delo strokovnega odbora Priročnika za branje kakovostnih knjig in drugih strokovnjakov za pregled posameznih knjižnih področij, npr. oblikovanje, ilustracije, prevodi in druga strokovna področja; - v letu 2021 je vzpostavljena povezava z Zvezo bibliotekarskih društev (ZBDS) in podpisan je bil sporazum o skupnem vsakoletnem podeljevanju priznanj zlata hruška; - sodelovanje s šolskimi in splošnimi knjižnicami, vrtci, šolami po Sloveniji in v tujini pri širjenju promocije kakovostne mladinske knjige, zlatih hrušk; - sodelovanje v bralno-spodbujevalnih akcijah s Slovensko sekcijo IBBY in drugimi akterji s področja promocije branja in bralne kulture; - medresorsko sodelovanje (Ministrstvo za kulturo, MIZŠ, z drugimi ministrstvi, Kulturni bazar); - sodelovanje z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS (priporočilni sezname, izobraževanja); - s Cankarjevim domom (Kulturni bazar); - z RTV Slovenija – ob programih za mlade, Male sive celice (Prebrane zlate hruške); - s knjižnimi založniki in knjigotržci pri GZS ter Organizacijskim odborom slovenskega knjižnega sejma; - sodelovanje s Knjigarno Konzorcij ob tradicionalni razstavi zlatih hrušk v izložbi knjigarne, ki jo vsako leto pripravi prepoznaven slovenski ilustrator, in pri dogodkih v Knjigarni Konzorcij v mesecu januarju (Mesec zlatih hrušk) ter prodajni razstavi Bologna po Bologni; - Andragoški center Slovenije (sodelovanje na področju bralne pismenosti); - Bralno društvo Slovenije (Strokovne srede, posvetovanja); - Javna agencija za knjigo RS (projekt Rastem s knjigo, priprava gradiv za nacionalno raven); - Kinodvor Ljubljana (sodelovanje pri Priročniku, Strokovnih sredah, Kinodvor priporočja); - sodelovanje z zlatimi založniki, prejemniki znaka in/ali priznanja zlata hruška; - MOL, Oddelek za kulturo (sodelovanje v projektu Ljubljana bere); - redni prispevki v revijah: Bukla, Otrok in knjiga idr.; - Filozofska fakulteta; - Vodnikova domačija; - ARGO, University of Bologna, University Library "Livres au Trésor" and the Research Centre "Pléiade" of the University Sorbonne Paris Nord, University of Vigo, School of English – Dublin City University, Regional Public Library "Petko Rachev Slaveikov (v okviru projekta G-BOOK 2).
Namen kompetenčnega centra	Pionirska je s svojim strokovnim delom dokazala, da je sposobna izvajati vse naloge, ki izhajajo iz statusa kompetenčnega centra. Leta 1963 je od NUK dobila naloge republiške matične službe za javne pionirske in šolske knjižnice. To funkcijo je opravljala do leta 1985, ko je prišlo do upravnih

sprememb, ki so vplivale tudi na formalno delitev nalog v knjižničarstvu. Kljub temu je Pionirska nadaljevala s tovrstnim delom in ga nadgradila. Danes se Pionirska povezuje domala z vsemi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti na Slovenskem, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, s katerimi sodeluje pri različnih projektih, kjer se srečujejo otroci in knjige.

Pionirska, edina v Sloveniji in ena redkih v Evropi in svetu, izvaja celoletno vrednotenje mladinske poučne in leposlovne knjige za mladino, rezultate svojega dela pa javnosti vsako leto predstavi v podrobnem pregledu, ki ga objavi v Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig. Redno pripravlja izobraževanja (Strokovne srede) in simpozije za strokovno in laično javnost za področje mladinskega knjižničarstva in mladinske literature.

Aktivnosti Pionirske, ki so namenjene slovenskim splošnim in šolskim knjižnicam:

Od leta 2010 dalje Pionirska vsako leto zaključi vrednotenje mladinskih knjig s Praznikom zlatih hrušk na Slovenskem knjižnem sejmu, kjer podeli znake za kakovost (zlata hruška) in priznanja zlata hruška v štirih kategorijah najboljšim slovenskim založnikom.

<https://www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/>

<https://www.youtube.com/watch?v=k2pssi-uSh4>

Od leta 2012 dalje na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana omogoča pregled sprotne vrednotenja novo izdanih knjig z iskalnikom Knjigometer.

<https://www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/>

Je pobudnica iskanja novih praktičnih rešitev in teoretičnih razmišljanj o vlogi postavitve leposlovnega gradiva, ki jo je, po bralnih perspektivah, realizirala leta 2010. Z njo je preusmerila vlogo postavitve knjižničnega gradiva iz namembnosti za določeno starostno obdobje v sporočilnost.

<https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Pionirska-shema-postavitve.pdf>

Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, že več let pripravlja bralno-spodbujevalne akcije skupaj s Slovensko sekcijo IBBY, kar je hkrati tudi promocija zlatih hrušk oziroma kakovostnega branja.

<https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2022/02/Pionirska-plakat-707x500-mm-MEDNARODNI-DAN-KNJIG-ZA-OTROKE.pdf>

<https://kulturnibazar.si/objave/bralnospodbujevalna-akcija-2022/>

<https://www.mklj.si/novice/literarni-in-likovni-natecaj/>

6.4. smo pripravili aprilski simpozij ob 70. obletnici knjižne zbirke Sinjega galeba in se s tem vključili v nacionalno praznovanje. Z različnimi sodelovanji in dogodki smo ga obeleževali skozi celo leto.

<https://www.youtube.com/watch?v=mhymP6BsRtY>

Prispeva številne tematske sezname in e-gradiva v medresorskih sodelovanjih (Ministrstvo za kulturo in druga ministrstva), predstavljenih na Kulturnem bazarju, ki so hkrati tudi promocija kakovostnega branja, zlatih hrušk.

https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2022/08/Izbor-literature-hrana-in-prehrana_avgust-2022-1.pdf

https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/09/ETS_2021_sport-in-gibanje_izbor-literature_2022_fin.pdf

https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/06/Trajnostni-razvoj_literatura_2021.pdf

<https://www.dobertekslovenija.si/wp-content/uploads/2019/02/Skozi-umetnost-o-zdravju.pdf>

	<p>https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2020/10/Enaki-v-razli%C4%8Dnosti-strokovna-literatura-kon%C4%8Dna.pdf</p> <p>Z vrednotenjem neknjižnega gradiva v knjižnicah, in sicer igranih, risanih, dokumentarnih filmov za otroke in mlade, se je Pionirski pridružil tudi Kinodvor, s sloganom: Kinodvor priporoča. https://www.kinodvor.org/kinobalon-seznam-priporocenih-dvdjev/</p>
Oprelitev ciljne skupine uporabnikov	<p>Pionirska izvaja svojo dejavnost za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mladinske in šolske knjižničarje, - vzgojitelje, učitelje, mentorje, študente, - strokovnjake s področja mladinske književnosti in drugih sorodnih področij, - avtorje, - založnike, - urednike, - knjigotržce, - različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo, - starše.
Pričakovani splošni cilji	<p>Pionirska je uveljavljen kulturno-informacijski člen, ki povezuje mladinske oddelke splošnih knjižnic, šolske knjižnice, avtorje, založnike, urednike, knjigotržce ter različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo. Laični in strokovni javnosti posreduje celostne informacije o mladinski literaturi in mladinskem knjižničarstvu in ob tem izpostavlja vidik vrednotenja in promoviranja kakovostne knjige za otroke in mlade.</p>
Doseženi izvedbeni cilji v letu 2022	<p>Dopolnjevanje Knjigometra, seznama naslovov iz tekoče knjižne produkcije leta, ki jih priporočamo za umestitev v knjižnično zbirko. Posodabljam ga dvakrat na mesec. S Knjigometrom knjižnicam pomagamo pri odločitvah o nabavi knjig za svojo zbirko, širša javnost pa pridobi informacije o najnovejšem kakovostnem branju. Dostopen je na spletni strani knjižnice.</p>
Izvedene aktivnosti v letu 2022	<p>Koledar Strokovnih sred v letu 2022:</p> <p>26. januar Predstavitev knjig, prejemnic priznanj zlata hruška 2021</p> <p>6. april Aprilski simpozij: 70. obletnica knjižne zbirke Knjižnica Sinjega galeba</p> <p>11. maj Predstavitev novejših knjižnih produkcij s slovenskega knjižnega trga</p> <p>14. september Začetek nove bralne sezone (predstavitev z ustanovami in društvi s področja bralne kulture)</p> <p>12. oktober Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ</p> <p>16. november Predstavitev Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2022</p> <p>V novembru smo izdali <u>Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2022</u> (pregled produkcije iz leta 2021) z naslovov Utrip svet(eg(a). Priprava Priročnika temelji na celoletnem rednem delu strokovnega odbora Priročnika in posvetovanjih z vabljenimi strokovnjaki. Število vrednotenih naslovov je bilo letos najvišje v vsej zgodovini Pionirske, pregledali in ocenili smo skoraj 1000 knjig.</p> <p><u>Zlate hruške</u> so knjižničarsko vrednotenje knjig za otroke in mlade. Z znakom za kakovost označujemo izbor odličnih knjig za promocijo dobrega branja. S priznanji zlata hruška, ki jih podeljujemo v štirih kategorijah, pa nagradujemo in spodbujamo odličnost založniškega dela. Pri podelitvi priznanj zlata hruška partnersko sodelujemo z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije. Zlate hruške, ki imajo v skladu s sprejeto nacionalno strategijo razvijanja bralne pismenosti velik potencial, so s Priročnikom za branje</p>

kakovostnih mladinskih knjig tudi sprejete v šolski kurikulum kot priporočilo učiteljem (Dopolnjen učni načrt za slovenščino iz leta 2018).

119 naslovov novosti in prenovljenih izdaj iz leta 2021 je prejelo znak za kakovost zlata hruška.

Bibliografske zapise v katalogu COBISS smo ustrezno dopolnili s podatki o nagradah – priznanje zlata hruška oz. znak za kakovost zlata hruška.

Na novembrskem Prazniku zlatih hrušk, ki je potekal v okviru 38. Slovenskega knjižnega sejma, smo gostili zlate založnike ter podelili priznanja zlata hruška.

Priznanja so prejele naslednje knjige:

- v kategoriji izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga: Romeo in Julija iz sosednje ulice / Vinko Möderndorfer. Ilustr. Jure Engelsberger. Založba Miš, 2021;
- v kategoriji izvirna slovenska mladinska poučna knjiga: Naš Jurčič / Mihael Glavan. Ilustr. Damijan Stepančič. Mestna knjižnica Grosuplje, 2021;
- v kategoriji prevedena mladinska leposlovna knjiga: Bratov kožuh / Jaap Robben. Prev. Stana Anželj. Založba Mladinska knjiga, 2021;
- v kategoriji prevedena mladinska poučna knjiga: Pod zemljo / Aleksandra Mizielińska in Daniel Mizieliński. Prev. Staša Pavlović. Založba Mladinska knjiga, 2021.

Za uvod v Mesec zlatih hrušk je izložba v Knjigarni Konzorcij zaživela v novi preobleki, ki jo je zasnovala akademska slikarka in ilustratorica Polona Lovšin. Izložbo je krasila razstava knjig, prejemnic znaka in priznanj zlata hruška.

Pripravili smo še nekaj video presenečenj:

- Pomen dobre domače knjižnice – pogovor z dr. Miho Kovačem in dr. Tino Bilban je moderirala dr. Sabina Fras Popovič. <https://www.mladinska-knjiga.si/dobrezgodbe/beremo/zlate-hruske-dobra-domaca-knjiznica>
- Srečanja s knjigami, prejemnicami priznanj zlata hruška 2021 (januarska strokovna sreda).
<https://www.youtube.com/watch?v=OYgLWAYUB6Q&list=PLGneYb24tunJac3jqG3kw9dujcMhaY9tD&index=11>
<https://www.youtube.com/watch?v=YQ-TsPva8AU&list=PLGneYb24tunJac3jqG3kw9dujcMhaY9tD&index=12>
<https://www.youtube.com/watch?v=iXv9cLzejA&list=PLGneYb24tunJac3jqG3kw9dujcMhaY9tD&index=13>
<https://www.youtube.com/watch?v=uJTAI7N23yk&list=PLGneYb24tunJac3jqG3kw9dujcMhaY9tD&index=14>
<https://www.youtube.com/watch?v=LbOyzSMEXwM&list=PLGneYb24tunJac3jqG3kw9dujcMhaY9tD&index=15>

Ob 100. obletnici rojstva Ele Peroci in ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, smo, v sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY in založbo Mladinska knjiga, že tradicionalno zasnovali bralnospodbujevalno akcijo z naslovom Prisedite k moji mizici: 100 zgodbic in pravljic za branje, čudenje in kramljanje. V sklopu akcije smo razpisali tudi literarni in likovni natečaj. Prejeli smo 687 likovnih del in 105 literarnih del. V decembru, ob zaključku Leta Ele Peroci, smo pripravili odlično obiskano prireditev Zaokrožimo leto Ele Peroci, odprli razstavo nagrajencev likovnega in literarnega natečaja ter v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga likovno razstavo, izbor ilustracij iz antologije Med pravljice.

<https://www.mkij.si/dogodek/zaokrozimo-leto-ele-peroci/>

	<p>Pripravili smo 29. Bologno po Bologni, razstavo kakovostnih knjig za otroke, v sodelovanju s Knjigarno Konzorcij in Slovensko sekcijo IBBY, ki je bila tudi posvečena spominu na 100. obletnico Ele Peroci. https://www.mklj.si/novice/29-bologna-po-bologni/</p> <p>Skupaj s Kinodvorom smo pripravili poletni počitniški program Od knjige k filmu, ki je posvečen promociji kakovostnih mladinskih knjig, po katerih so bili posneti tudi kakovostni mladinski filmi. Tudi v jeseni smo bili aktivni s tovrstnim sodelovanjem in pritegnili k sodelovanju še druge mladinske oddelke MKL.</p> <p>Sodelovali smo pri NMSB 2022, EU tednu športa, nacionalnem projektu #športajmoinberimo 2022, ABC bralne pismenosti (povezava: https://www.youtube.com/watch?v=ORM_QB77E0A), Kulturnem bazarju idr.</p> <p>Pripravili smo spremno gradivo za nacionalni projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ za šolsko leto 2022/23 ter tematske sezname za: Festival Bobri, RTV Slovenija (Male sive celice), Lutkovno gledališče Ljubljana, muzeje in druge uporabnike.</p> <p><u>Dopolnjevanje in obdelava arhiva slovenske mladinske produkcije</u> za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski. V letu 2022 smo tudi opravili inventuro arhivskega gradiva in študijske zbirke Pionirske.</p>
Doseženi rezultati rednega dela kompetenčnega centra	<ul style="list-style-type: none"> - Z diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja (bralna pismenost, bralna kultura, družinska pismenost) smo dosegli vse slovenske splošne in šolske knjižnice. - Uveljavitev strokovnih priporočil na področju branja v vzgojnih in izobraževalnih ustanovah (učitelji, vzgojitelji, mentorji). - Uveljavitev zlatih hrušk kot kriterija za kvalitetno branje na nacionalnem nivoju. - Povečanje vpliva na založniško produkcijo knjig za otroke in mladino. - Vzpostavitev novih oblik sodelovanja in partnerstev s knjižnicami in drugimi deležniki na področju knjige in branja. - Vključitev Pionirske kot kompetenčnega centra za mladinsko knjižničarstvo v nacionalne in mednarodne projekte ter diseminacija rezultatov projektov v slovenskem prostoru. - Priprava projektov pridobivanja in vzgoje novih bralcev za splošne in šolske knjižnice na nacionalnem nivoju. - Izvedba programov izobraževanja za splošne in šolske knjižničarje, učitelje, vzgojitelje, mentorje in drugo zainteresirano javnost.
Način izvedbe	<p>V sodelovanju z zunanjimi izvajalci smo pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam.</p> <p>Nekatere strokovne srede smo zaradi javnozdravstvenih razmer organizirali v virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki.</p> <p>Vodenje delovnih skupin in aktivnosti s strokovnim povezovanjem različnih akterjev, ki delujejo na relaciji otrok in knjiga. Osnova za strokovno delo sta še arhiv slovenske in v slovenščino prevedene mladinske literature in arhiv slovenske mladinske periodike ter interna zbirka katalogov in referenc in zbirka strokovne literature s področja mladinske književnosti in knjižničarstva.</p>
Nadzor nad kakovostjo izvedbe	<p>Kakovost izvedenih izobraževanj spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci.</p>
Pričakovani pozitivni učinki na razvoj knjižnične dejavnosti	<p>Pionirska si v vlogi kompetenčnega centra prizadeva za izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji, doma in v tujini, s svojim delovanjem prispeva k razvoju bibliotekarske stroke, bralne kulture in pismenosti, pa tudi kulturne vzgoje na Slovenskem.</p>

	<p>S Pionirsko v vlogi kompetenčnega centra skrbimo za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.</p>
Dostopnost rezultatov	<p>Uporabnikom na širšem območju omogočamo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specializirano knjižnično zbirko z arhivom, ki vsebuje mladinske knjige v slovenskem jeziku (izvirne slovenske mladinske knjige in prevodi), slovensko mladinsko periodiko, slovenske mladinske knjige, prevedene v tuje jezike, najboljše slikanice v različnih tujih jezikih in raznolike primere starejših nekakovostnih priredb (likovnih in literarnih) znanih literarnih tekstov. - Pionirska izda Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, kjer so dostopni rezultati celoletnega dela s produkcijo prejšnjega koledarskega leta. - Spletni arhiv Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig: https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/. - Spletni arhiv zlatih hrušk z iskalnikom kakovostnih mladinskih knjig: www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/. - Spletni pregled sprotne vrednotenja novoizdanih knjig z iskalnikom Knjigometer: www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/. - Strokovne srede so tudi posnete, posnetki pa so javno dostopni na: www.mklj.si/pionirska/strokovne-srede/program-20-21/ in https://www.mklj.si/pionirska/strokovne-srede/program-2022/.
Oblike predstavitve rezultatov	<p>Največja promocija Pionirske je raznoliko in obsežno strokovno delo in sodelovanje z različnimi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, povezanimi z otroki in knjigami, ter z ustanovami z drugih področij znanosti, s katerimi se povezuje na področju leposlovnih in poučnih knjig za otroke in mlade.</p> <p>S svojo dejavnostjo se navezuje in približuje ciljem slovenske nacionalne strategije razvijanja bralne kulture in bralne pismenosti in je tudi sodelovala pri njenem nastajanju.</p> <p>Vse dejavnosti Pionirske, zlasti Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, Strokovne srede, bralnospodbujevalne akcije, promocija zlatih hrušk, tematski sezname v medresorskem povezovanju, so medijsko odmevni in podprti.</p> <p>O njih informiramo javnost na spletni strani MKL (podstran Pionirska: www.mklj.si/Pionirska/), na družbenih omrežjih, v arhivu Strokovnih sred hranimo gradiva, posnetke Strokovnih sred, slike in povzetke predavanj.</p> <p>Javnost informiramo o svojem delu v strokovnih glasilih (Otrok in knjiga, Knjižnica, Šolska knjižnica, Knjižničarske novice, SeM@FoR), v medijih (v kulturnih oddajah RTV, Planet TV, Delo, Dnevnik, Večer, Sodobnost, Bukla, na spletni strani STA), na Zbornici knjižnih založnikov in knjigotržcev GZS, v Društvu slovenskih založnikov, na spletnih straneh JAK RS, Bralnega društva Slovenije, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, Kulturnega bazarja, Slovenske sekcije IBBY, Andragoškega centra Slovenije (Družinska pismenost), na portalu Knjižnice.si, NMSB, NIJZ, na portalu Dober tek Slovenija, spletni strani Olimpijskega komiteja Slovenije, pa tudi preko strokovnega dela DS območnih koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti.</p> <p>Pionirska slovenske šolske in splošne knjižnice ter javnost mesečno obvešča o programu svojega izobraževanja Strokovnih sred z elektronsko pošto.</p> <p>Poleg tiskane izdaje Priročnika natisnemo tudi plakate zlata hruška ter zgibanko Seznam odličnih mladinskih knjig (zlatih hrušk) in drugo promocijsko gradivo za bralno-spodbujevalne akcije. Zgibanke delimo šolskim in splošnim knjižnicam in ob pomembnejših dogodkih.</p> <p>O svojem delu Pionirska obvešča tudi lokalno skupnost, ustanovitelje in financerje (Ministrstvo za kulturo, Javna agencija za knjigo, Mestna občina Ljubljana).</p>

Poudarki dela Pionirske – CMKK kot kompetenčnega centra v letu 2022

V omenjenem letu smo uspešno izpeljali **7 Strokovnih sred**, na katerih smo sodelovali s 35 predavatelji. Udeležilo se jih je 1788 udeležencev. V njihovem okviru bi posebej izpostavili **Aprilski simpozij: 70. obletnica knjižne zbirke Knjižnica Sinjega galeba**, ob katerem smo se tesno povezali z založbo Mladinska knjiga. Z njim smo se vključili v nacionalno praznovanje tega jubileja, najstarejše slovenske knjižne zbirke za mladino sploh. Simpozij je odzvanjal v splošni in strokovni javnosti skozi leto (sodelovanje s Kinodvorom; program *Od knjige k filmu* čez poletje in v jeseni, s Kinoteko, Vodnikovo domačijo – virtualna razstava, pomoč in sodelovanje z gradivom), prispevki s simpozija so bili objavljeni v 114. številki revije *Otrok in knjiga*, nastali so številni radijski, televizijski in pisni prispevki. Sovplivali smo na slovenski teren (šolske knjižnice in mladinski oddelki splošnih knjižnic) s pripravo razstav, pogovorov o knjigah, srečanja z avtorji, o čemer smo dobivali tudi odzive s terena.

Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2022 si je nadel glede na letošnjo izstopajočo tematiko (»rdečo nit«) knjižne produkcije enigmatičen naslov *Utrip svet(eg(a, saj smo z njim »izmerili utrip« sveta, svetega, človekovega ega izstopajočim knjigam leta (zlatim hruškam) in zelo dobrim knjigam*. Strokovni odbor Priročnika je pregledal največje število obravnavanih knjižnih naslovov doslej, skoraj 1000, in med njimi prepoznal 119 zlatih hrušk. Uvodniki v Priročniku 2022 so številčni in raznoliki. K pisanju smo pritegnili tudi nove avtorje (npr. Pia Nikolič, kritičarka s področja stripa). Uvodniki zaznamujejo vse pomembne strokovne dogodke v letu 2022 (poleg naših običajnih uvodnikov o statistiki obravnavanega leta, knjižnih nagradah, še naslednji uvodniki: Leto Ele Peroci (dr. Peter Svetina), 70. obletnica zbirke Knjižnice Sinjega galeba (Alenka Veler), uvodnik članice strokovne komisije pri ZBDS Sabine Burkeljca, Nagrada Vasje Cerarja za najkakovostnejše prevode mladinske književnosti ...). S promocijo zlatih hrušk (zgibanke, plakati, nalepke idr.) smo dosegli celotno Slovenijo (šolske knjižnice, mladinski oddelki splošnih knjižnic, knjigarne) in zamejstvo, tudi tujino.

Partnerstvo z ZBDS in njeno strokovno komisijo (7-članska strokovna komisija uveljavljenih, »referenčnih« slovenskih mladinskih in šolskih knjižničarjev, 1 strokovnjak za področje knjižnega oblikovanja in likovnosti) **za izbor priznanj zlata hruška** (iz seznama zlatih hrušk, ki jih pripravi strokovni odbor Priročnika) je letos potekalo že drugo leto in se je izkazalo kot uspešen način končnega izbora priznanj zlata hruška, po zgledu najboljših tujih praks. S tem so zlate hruške in priznanja zlata hruška pridobile v javnosti še dodatno veljavo, saj so postale strokovna nagrada naše stanovske organizacije najboljšim otroškim in mladinskim knjigam leta.

Praznik zlatih hrušk (prvič po dveh letih izveden v živo, na Slovenskem knjižnem sejmu, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani) se ponaša z izjemno udeležbo. Na Prazniku smo gostili avtorja Tiaga de Moraes, katerega knjige nosijo znak za kakovost zlata hruška in priznanje zlata hruška, ter učence OŠ Kolezija. Tuji nagrajeni avtorji, dobitniki priznanj zlata hruška 2022 (nizozemski pisatelj Jaap Rooben (*Bratov kožuh*), poljska avtorja Aleksandra Mizielinska in Daniel Mizielinski (*Pod zemljo*)), so nam za slovesnost poslali svoje zahvalne video posnetke. Praznik zlatih hrušk je postal vseslovensko praznovanje odličnih otroških in mladinskih knjig, ter poklon vsem tistim, ki jih ustvarjajo in širijo med mlade bralce. Deležen je bil velike medijske pozornosti.

Zlate hruške 2022 so se do 17. 1. 2023 svetile na **slavnostni razstavi Knjigarne Konzorcij** v Ljubljani, ki jo je pripravil ilustrator Peter Škerl. Zlate hruške so bile v januarju 2023, Mesecu zlatih hrušk, še posebej izpostavljene po celotni knjigotrški mreži Mladinske knjige Trgovina po Sloveniji, v knjigarni Sanje in knjigarni Lutkovnega gledališča v Ljubljani.

Posebej bi izpostavili zelo uspešno **Bralnospodbujevalno akcijo ob 2. aprilu (BSA)**, z naslovom *Prisedite k moji mizici: 100 zgodbic za čudenje, branje in kramljanje*, ki smo jo pripravili v Pionirski, ob sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY in založbo Mladinska knjiga. BSA smo povezali vsebinsko s 100. obletnico rojstva Ele Peroci. Akcija je potekala vse do prve polovice decembra; ob njej smo razpisali dva ustvarjalna natečaja (likovnega in literarnega) in k sodelovanju povabili vse slovenske vrtce, osnovne šole idr. Odziv je bil izjemen; prejeli smo 687 likovnih del in 105 literarnih del. Z dvema strokovnima komisijama smo izbrali 13 nagrajencev: knjižne nagrade, antologijo Ele Peroci *Med pravljice* je prispevala založba Mladinska knjiga. Pripravili smo zelo dobro obiskano zaključno prireditev *Zakrožimo leto Ele Peroci* (udeleženci iz vse Slovenije, nagrajenci), na Oddelku za otroke in mladino

MKL, KOŽ, smo pripravili razstavo nagrajenih likovnih in literarnih del z natečaja in razstavo ilustracij iz nove antologije *Med pravljice*. Celo leto smo imeli vrsto aktivnosti po celi mreži mladinskih oddelkov MKL (ure pravljic, razstave, gledališke, lutkovne predstave idr.), vplivali smo na prenos aktivnosti po celotni Sloveniji (vrtci, šole, srednje šole), ki so nam poročale o svojem delu z otroki in mladimi v svojih bralnih okoljih). Medijsko je bila ta aktivnost močno opažena (*Bralne čajanke na daljavo*, Aprilski simpozij, v prispevku v spletnem glasilu SeM@FoR, na simpoziju *Otrok in knjiga*, v 113. in 115. št. reviji *Otrok in knjiga*, (»mini rubrika«, posvečena Eli Peroci in njenemu jubileju, z novimi avtorji, pogledi in tematikami).

Sodelovanje v mednarodnem projektu G-BOOK 2: European teens as readers and creators in gender positive narrative

EU projekt G-BOOK 2 je namenjen promociji literature, ki upodablja pozitivne spolne vloge in modele, je odprta in raznolika ter ne vsebuje stereotipov, pač pa spodbuja spoštovanje in raznolikost. V letu 2021 smo se osredotočili na pripravo mednarodne spletne bibliografije, poudarek leta 2022 pa je bil neposreden stik s ciljno publiko projekta, mladimi od 11 do 14 let.

Pionirska se je povezala s OŠ Stranje, kjer smo v prvi polovici leta v 7. razredih izvedli delavnice ozaveščanja o G-BOOK temah, nato je dr. Gaja Kos vodila delavnice kreativnega pisanja kratke zgodbe. Sledil je natečaj, na katerem so učenci ustvarili 33 zgodb. Zmagovalna zgodba je bila prevedena v vse jezike partnerjev projekta. Zmagovalne zgodbe vseh sodelujočih držav (Italije, Španije, Francije, Irske, Bolgarije, Slovenije) so zbrane v publikaciji, ki jo je uredil vodilni partner, Univerza v Bologni, souredniki pa smo bili tudi v Pionirski. V drugi polovici leta so zmagovalne zgodbe zakrožile med partnerji, mi smo dobili irsko, naša je šla v Španijo. Zgodbo smo na delavnicah v OŠ Stranje, ki jih je tokrat vodil Ivan Mitrevski, likovno opremili s fotoilustracijo. Vse likovno opremljene zgodbe bodo objavljene na spletni strani projekta. Tekom leta so vsi sodelujoči otroci prejeli v dar knjigo iz G-bibliografije, *Znamenitni*, priznanja o sodelovanju, šolski knjižnici pa smo podarili manjšo zbirko knjig. V imenu MKL, Pionirske je Ivan Mitrevski s pomočjo učencev OŠ Stranje zasnoval logotip za priponke in nalepke, ki smo jih za namene promocije natisnili vsi partnerji projekta, s katerimi smo zasnovali tudi dva novičnika ter se z njimi sestali – po spletu in v živo v Italiji, v Forliju, pri italijanskem partnerju.

Iz proračuna projekta smo dokupili knjige za MKL knjižnično zbirko in jo tako obogatili z literaturo, ki predstavlja G-BOOK teme.

mag. Teja Zorko
direktorica

Poročilo so pripravili:

- dr. Simona Šinko, Učni center, strokovna sodelavka za izobraževanje
- Mateja Lesar, Učni center, strokovna sodelavka za izobraževanje
- mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske – Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo
- zaposleni v Pionirski – Centru za mladinsko književnost in knjižničarstvo
- mag. Aleš Klemen, pomočnik direktorice za strokovno delo

V skladu s 13. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana (Uradni list RS, št. 30/08 in 105/08) je Svet javnega zavoda na svoji 16. redni seji dne 23. 2. 2023 potrdil Letno poročilo Mestne knjižnice Ljubljana za leto 2022, katerega del je tudi letno poročilo o delovanju kompetenčnih centrov.